

Magazine on *Low External Input Sustainable Agriculture*
Compilation of selected translated articles into *Kannada*

LEIS
INDIA

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ
ವಿಶೇಷ ಕನ್ನಡ ಸಂಚಿಕೆ

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ

ವಿಶೇಷ ಕನ್ನಡ ಸಂಚಿಕೆ

ಜೂನ್ 2013, ಸಂಚಿಕೆ 1

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು 'ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ' ಆಂಗ್ಲ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಆಯ್ದು ಲೇಖನಗಳ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ವಿಳಾಸ: ಎಂಇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ನಂ.204, 100 ಪ್ಲೀಟ್ ರಿಂಗ್‌ರೋಡ್
ಮೂರನೇ ಫ್ಲೇಸ್
ಬನಶಂಕರಿ ಎರಡನೇ ಬ್ಲಾಕ್
ಮೂರನೇ ಸ್ಟೇಜ್
ಬೆಂಗಳೂರು 560085
ದೂರವಾಣಿ: +91-080-2669951
26699522

ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ +91-080-26699410
ಈ ಮೈಲ್: amebang@giasbg01.vsnl.net.in

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ

'ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ' ಆಂಗ್ಲ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಎಂಇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇಳಿಯದ (ILEIA) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿ

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕ : ಕೆ.ವಿ.ಎಸ್.ಪ್ರಸಾದ್
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕ : ಟಿ.ಎಂ.ರಾಧ
ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಬೇಳೂರು
ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಗಳ ಸಮನ್ವಯ
ಅರುಣಕುಮಾರ ಶಿವರಾಯ

ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ
ರುಕ್ಮಿಣಿ

ಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ
ಬೇಳೂರು ಸುದರ್ಶನ

ಮುದ್ರಣ
ಸ್ಪಾನ್ ಪ್ರಿಂಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುಖಪುಟ ಚಿತ್ರ
ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬಯೋಮಾಸ್
ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ರೈತ

ಚಿತ್ರ ಸೌಜನ್ಯ: ಎಂಇಎಫ್

ಲೀಸಾ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್

ವಿವಿಧ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕನ್, ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕನ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಆಫ್ರಿಕನ್, ಬ್ರೆಜಿಲಿಯನ್, ಚೈನೀಸ್ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್

ಇತರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆವೃತ್ತಿಗಳು

ಹಿಂದಿ, ಒರಿಯಾ, ತಮಿಳು ಮತ್ತು ತೆಲುಗು

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಲೇಖಕರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನಗಳ ಪಡಿಯಚ್ಚನ್ನು ಮಾಡಿ ಇತರ ಓದುಗರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆ.

ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಎ.ಎಂ.ಇ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತ.

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ.

ಪ್ರಿಯ ಓದುಗರೇ,

ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 2013ರ ಜೂನ್ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡಲು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ರೈತರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂಗತಿ. ಕೃಷಿಕರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ, ಆಹಾರಕ್ಕೆ, ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಉಪ ವರಮಾನಕ್ಕೆ, ಬೆಳೆನಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವ ಮರಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ದೇಶದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆರ್‌ಡಿಐಯು ಕೈಗೊಂಡ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ 2.8 ಲಕ್ಷ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನೆರವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಯುವ ರೈತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು ನಿಮಗೆ ಖುಷಿ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಲೇಖನಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು, ಅಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅಂಚೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಅಥವಾ ಮಿಂಚಂಚಿಯ (leisaindia@yahoo.co.in) ಮುಖಾಂತರ ಅಥವಾ ಅಂತರಜಾಲದ ಮುಖಾಂತರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಕೃಷಿಕ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯು ಇಷ್ಟವಾದರೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರ ಅಂಚೆವಿಳಾಸವನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ಅವರಿಗೂ ನಾವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

- ಸಂಪಾದಕರು

ಲೀಸಾ LEISA

www.leisaindia.org

ಲೀಸಾ (LEISA)ವು ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಕರಗಳ ಮಿತ ಬಳಕೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಇದು ಪಾರಿಸರಿಕವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ವರಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ ರೈತರಿಗೆ ಇರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಲೀಸಾವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಹಿತ ಬಳಕೆಯ - ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ ಬಾಹ್ಯ ಒಳಸುರಿಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಬಳಕೆಯ - ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಮೌಲ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮೂಲವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ರೈತರನ್ನು ಸಬಲರನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಲೀಸಾವು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಿಸುವ ಕೃಷಿಕರು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಭಾಗೇದಾರಿ ವಿಧಾನಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಲೀಸಾವು ದೇಶ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಿಳಿತಗೊಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕುರಿತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಯಸುತ್ತದೆ. ಲೀಸಾವು ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ; ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಂದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಎ ಎಂ ಇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

www.amefound.org

ಎ ಎಂ ಇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಬೇಸಾಯದ ಪರ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ, ಕೃಷಿಕರ ಅರಿವನ್ನು ಸಿರಿವಂತಗೊಳಿಸುವ, ಅಭ್ಯುದಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಅರೆ ಒಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲಿ ಪಾರಿಸರಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸ್ತರು

ಚೇರ್ಮನ್ : ಡಾ.ಆರ್.ದ್ವಾರಕೇನಾಥ್

ಖಜಾಂಚಿ : ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಲ್.ಶ್ರೀನಿವಾಸ್

ಸದಸ್ಯರು : ಡಾ. ವಿಠಲ ರಾಜನ್, ಡಾ.ಎಂ.ಮಹಾದೇವಪ್ಪ, ಡಾ.ಎನ್.ಕೆ.ಸಾಂಘಿ, ಡಾ. ಎನ್.ಜಿ.ಹೆಗಡೆ, ಡಾ. ಟಿ.ಎಂ. ತ್ಯಾಗರಾಜನ್, ಪ್ರೊ.ವಿ.ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ಚಿರಂಜೀವಿ ಸಿಂಗ್

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು: ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿ.ಎಸ್. ಪ್ರಸಾದ್

ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ MISEREOR www.misereor.org

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಟನೆ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್‌ನ್ನು ಜರ್ಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಬಿಶಪ್‌ರು ಇಸವಿ 1958ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ಆಫ್ರಿಕ, ಏಷಿಯಾ, ಹಾಗೂ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ವಚನಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮ, ಪರಂಪರೆ ಅಥವಾ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಾನವ ಜೀವಿಗೂ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್‌ನ ಸಹಕಾರ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಬಡವರು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲರಹಿತರು ನಡೆಸುವ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ಬೆಂಬಲ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪಾಲುದಾರರ ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಚರ್ಚೆ-ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂತೋಷದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಪಾಲುದಾರರು ಸಹಾಯಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಿಸೆರಿಯೋರ್ ತನ್ನ ಪಾಲುದಾರರೊಡಗೂಡಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಂದಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಷಯಸೂಚಿ

'ಬದುಕು' ಎಂಬ ಕಾಲೇಜು

■ ಮಂಜುನಾಥ ಎಚ್.

ಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಜೀವನೋಪಾಯ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠಶಾಲೆ. ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬದ ಯುವಕರು ಕೃಷಿಯಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಯು ಗೌರವವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೊಪ್ಪದ ದುಡಿಮೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯುವ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ 'ಬದುಕು' ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿ ಎಂಬುದು ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಆಯ್ಕೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

4

ವಾಡಿ - ಮರಗಳ ತೋಟವ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ

■ ಬಿ.ವಿ. ಶೆರ್ಕಾರ್ ಮತ್ತು ಆರ್.ಸಿ. ಕೋಟೆ

ಮಳೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮರ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಆದಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧನೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನಾಂಗದ ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಲ್ಲದ ಬೀಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಈ ಮಾದರಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾವು ಹಾಗೂ ಗೇರುಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಫಲವತ್ತಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

8

ಮರಗಳೇ ತೋಟದ ಸಂಪತ್ತು

■ ಎಸ್.ರಮಾ

10

ಸ್ಥಳೀಯ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ತೊಡಕುಗಳು

■ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ

ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಏರುಪೇರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅವನತಿಗಳು ವಿರೂಪಗೊಂಡ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ. ಸ್ಥಳೀಯರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಆಹಾರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ, ಸದ್ಯದ ಕೃಷಿ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ಹೊರತಾದ ಆಂದೋಲನವು ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಹಂಚಿಕೆ, ಮಾರಾಟ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನೀತಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಿರುವಂತಹ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

12

ತುಸು ನೆಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಲ

■ ಓ. ಹಕ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೆಗೊರಿ ರಾಕೆ

ಸುಸ್ಥಿರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ, ಶಾಂತಿಯುತ ಸಮಾಜಗಳ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹಂಚಲಾದ ಭೂಹಕ್ಕು ಭದ್ರತೆಯು ಅಡಿಪಾಯಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಕಲ್ಲುಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭೂರಹಿತ ಬಡಕುಟುಂಬಗಳು ಭೂಮಾಲಿಕರಾದರು. ಭಾರತದ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭೂ ಹಂಚಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ನವೀನ ಸಮುದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾದರಿಯೇ ಭೂ ಹಂಚಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

17

'ಬದುಕು' ಎಂಬ ಕಾಲೇಜು

■ ಮಂಜುನಾಥ ಎಚ್.

ಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಜೀವನೋಪಾಯ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠಶಾಲೆ. ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬದ ಯುವಕರು ಕೃಷಿಯಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಯು ಗೌರವವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೊಪ್ಪದ ದುಡಿಮೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯುವ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ 'ಬದುಕು' ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿ ಎಂಬುದು ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಆಯ್ಕೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಅವನತಿ, ನೀರಿನ ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಬಳಕೆ, ವಿಷ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಉಪಯೋಗ, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ಅತಿಶಯವಾದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ರೈತರ, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಾಗೂ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ದುರವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರ ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಪದ್ಧತಿಗೋಸ್ಕರ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. 'ಬದುಕು' ಪರಿಹಾರದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಮಾತ್ರ. ಯುವಕರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ 21 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ಸಂವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಜೀವನಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕಾಲೇಜೇ 'ಬದುಕು'. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರದಂಚಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಯುವಕರು, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ

ಕಲಿತಿದ್ದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ದಲಿತ ಯುವಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ತುಷ್ಟೀಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವೇ ಈ ಕಾಲೇಜು. ಈ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲ ಸಾಹಸಿಗರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇಂದಿನ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಯುಕ್ತ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ 'ಬದುಕು'. ಯುವಜನರಿಗೆ, ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಗೌರವದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಬದುಕು ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅನನ್ಯವಾದ ಕಾಲೇಜು.

‘ಪರ್ಯಾಯ ಜೀವನೋಪಾಯ’ ಎನ್ನುವ ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಲೊಳ್ಳುವ ಯುವಕರು ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಪರ್ಯಾಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು/ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ, ಪಟ್ಟಣದ ಮಳೆ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹದ ಉಪಾಯಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೋಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ [ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಾಗಿ] ಮತ್ತು ಶಿಶು ರಕ್ಷಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತಾದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

‘ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ’ಯ ಕೋರ್ಸ್‌

ಯುವಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಎಂದರೆ ‘ಗೌರವವಿಲ್ಲದ ಗುಲಾಮಗಿರಿ’ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬದ ಯುವಕರು ಕೃಷಿಯಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ‘ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಕೋರ್ಸ್‌’ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ಪಿತಾಮಹ ಮಸನೋಬ ಫುಕುವೋಕಾರವರ ಸುಸ್ಥಿರ ಬದುಕಿನ ತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಇಂದಿನ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಕುರಿತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋರ್ಸ್‌ ಮಾಡಲು ಬಾಹ್ಯ ಒಳಸುರಿಗಳಿಗೆ ಏರುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆ, ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದ ಮುಂಗಾರು, ಬರಡು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅಸ್ಥಿರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ ರೈತರ ಅತಿಯಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಕಾರಣ.

2008-09ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಕೋರ್ಸ್‌ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಇದು 30 ದಿನಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಸಾವಯವ ವಿಧಾನಗಳು, ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ ಮಾಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ. ನಮ್ಮ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕರು, ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳು, ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ‘ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಹತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ’ಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದವು.

ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಿರುವ ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಬಂದ ಯುವಕರಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯ ತರಬೇತಿಯು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಸಹಾ ಹೇಗೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಒಂದು ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ವಿವರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಇನ್ನಿತರ ಕವಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುವಾಗ ಎದುರಾಗುವ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕಾರ್ಯೋದ್ಯಮನೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ದೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ, ದ್ರವಗೊಬ್ಬರ, ಕೈತೋಟ, ಜೈವಿಕ ಪೀಡನಾಶಕಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತತೆ, ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೋರ್ಸ್‌ನ್ನು 24 ದಿನಗಳಿಗೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳ ಬೆಳೆಗಳ ಋತುವಿನವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಕಿರುಧಾನ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಸುರೇಂದ್ರ ತರಬೇತಿಯ ನಂತರದ ಫಾಲೋಅಪ್

ತರಬೇತಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಾವು ರೈತರ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಅವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಮನೆಯವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ತರಬೇತಿಯ ನಂತರದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಹೊಲಗಳ ಸಂದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಪರಿಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಮೂಡಲು ಸಹಾಯಕ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರೊಳಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೃಷಿಗೆ ಬಳಸಲು ಅವರ ಶ್ರಮವು ಹೆಚ್ಚಲು ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಶನವು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಪಾದನೆಗಿಂತಲೂ ಮೇಲೇರಿದ ನಡೆ

ಉತ್ತಮ ಮಾರಾಟ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾವು ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದೆವು. ಅದೇ ‘ಹಸಿರು ಸಂತೆ’. ಇದೊಂದು ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗ್ರಾಹಕರು ಸೇರುವ ವೇದಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗಾಗಿ ‘ಸುರಕ್ಷಿತ’ ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರೈತರೊಂದಿಗಿನ ಸಮ್ಮಿಲನ. ಹಸಿರು ಸಂತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಚಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

1. ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದು.
2. ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ
3. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು.
4. ವಿಶ್ವಾಸದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ
5. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅವರ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದಕರನ್ನು ಅರಿಯುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ
6. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹಸಿರು ಸಂತೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಐವರು ರೈತರು ಈ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ

ಗೋಪಾಲ್‌ರವರು ಶೂನ್ಯಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶೂನ್ಯಕೃಷಿಯು ಒಂದು ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಭಿನ್ನ ಕೃಷಿ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಏಕರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳ ಮುಖೇನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಗೋಪಾಲ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗುಲವನ್ನೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಡಿ ಬೇಲಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 30 ಸಾಗುವಾನಿ ಹಾಗೂ 32 ಹೆಬ್ಬೇವಿನ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಿನ ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಧಾರಿತ ಹುಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಳಗೆ M5 ಮತ್ತು V1 ಪ್ರಭೇದದ ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಮೂರು ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಳಿತು ಗೊಬ್ಬರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯ ಕೃಷಿಭೂಮಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಅವರು ದನದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗುಂಡಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಹರಳು ಹಾಗೂ ಸೌತೆ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗುಂಡಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ನೆರಳು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹರಳಿನ ಗಿಡದಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ಆದಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮೂರು ಕೆ.ಜಿ ಹರಳು ಬೀಜ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಸೌತೆಯು ಮನೆಬಳಕೆಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

‘ಮಿಶ್ರಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಆದಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ’ ಎಂಬುದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ “ನನ್ನ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರವೊಂದು ಎ.ಟಿ.ಎಂ. ಇದ್ದಂತೆ. ನನಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಇದರಿಂದ ಆದಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ”. ಕಳೆದ ವರ್ಷ 18 ಗುಂಟೆ ಜಮೀನಿನಿಂದ 1,19,650 ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಿನಾ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ತಾಸು ಕೆಲಸ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಹನಿಯಷ್ಟೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಲೀ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಬಳಸಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉಳುಮೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿರಹಿತ ಭೂಮಿಯ-ನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಯೋಜನೆ.

ರಾಮನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಯುವರೈತರನ್ನೂ ಸಹ ಶೂನ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಲು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮನಗರದ ಯುವರೈತರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ‘ನಮ್ಮೂರ ಸಿರಿ’ ಎಂಬ ತಂಡವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಸಿರು ಸಂತೆಗೆ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾವಯವ ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ತಿಂಡಿಯ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಹಿಟ್ಟು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳ ನೋವು ನಿವಾರಕ ಔಷಧಿಗಳು, ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳು, ಕುರುಕಲು ತಿಂಡಿಗಳು, ಪಾನೀಯಗಳು, ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್, ಮೊಟ್ಟೆಗಳು...

ಹೀಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೂ ಕಠಿಣವಾದ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಫಾರಸು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಂದ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪಿ.ಜಿ.ಎಸ್. ಅಂದರೆ ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೇಟರಿ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಸ್ಕೀಮ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಫಲಿತಾಂಶ

ಅನೇಕ ಯುವರೈತರು ಕೋರ್ಸಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿದರು ಮತ್ತು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತರಬೇತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಶೇಕಡಾ 24.72ರಷ್ಟು ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ತರಬೇತಿಯ ಮೊದಲು ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವವರ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೃಷಿ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ಮೌಲ್ಯದ ಮಟ್ಟವು ತರಬೇತಿಯ ಮೊದಲು ಶೇಕಡಾ 32.42 ಇತ್ತು. ತರಬೇತಿಯ ಬಳಿಕ ಶೇಕಡಾ 57.14ಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

ಈಗ ಅನೇಕ ಯುವರೈತರು ತಮ್ಮ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸುರೇಂದ್ರರವರು

ಸಣ್ಣ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದ ಗೋಪಾಲ್

ಭತ್ತ ಹಾಗೂ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು 15 ಪ್ರಭೇದಗಳ ಭತ್ತ ಹಾಗೂ ಎರಡು ಪ್ರಭೇದಗಳ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆದರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಭತ್ತ ಹಾಗೂ ಒಂದು ರಾಗಿ ಪ್ರಭೇದವು ಅವರ ಹೊಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರು ಮೊಲ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಎರೆಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಜೋಲಾ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈಗ ಸುರೇಂದ್ರರವರು ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೇ ಸಾವಯವ ಗ್ರಾಮವನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಇನ್ನಿತರ ರೈತರೊಂದಿಗೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರಭಾವಿ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಸ್ ಆಗಿರದೇ ಪದವಿಯಾಗಿದೆ. ತರಬೇತಿ ಪಡೆದವರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಇನ್ನಿತರ ಯುವ ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯುವ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ರೈತ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ಭರವಸೆ

- ನಾನೊಬ್ಬ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕನಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿದೆ.
- ಸುಸ್ಥಿರವಾದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾನೀಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.
- ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ನಾನು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.
- ನಾನು ನನ್ನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಬೀಜಗಳ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಸಮುದಾಯ ಬೀಜ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವೆಲ್ಲಾ ಯುವ ಕೃಷಿಕರು 'ಭಾವಸಂಗಮ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮಿಸಿದ ದನಿಗಳು. ಈ ಹಿಂದೆ 'ಸಂವಾದ'ದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಯುವ ಕೃಷಿಕರ ಸಮ್ಮಿಲನವೇ ಭಾವಸಂಗಮ. ನಮ್ಮ ಶ್ರಮವು ಫಲಪ್ರದವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂತುಷ್ಟರು.

ಈ ಯುವಕೃಷಿಕರು ಕೇವಲ ತಮ್ಮದೊಂದೇ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಊರಿನ ಇನ್ನಿತರರನ್ನೂ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಕೇವಲ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ. ಇದು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರವನ್ನು ಮತ್ತು ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯೂ ನಮಗಿದೆ.

ತರಬೇತಿಯ ವಿನ್ಯಾಸ

- ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಳಸಿದ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ವಿಷಕ್ರಾಂತಿಯಾದ ರೀತಿಯ ಅರಿವು
- 'ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರತೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಮಾನತೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ' ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹಾನಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು
- ನೀರಾವರಿಯು ಕೃಷಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಪರಿಸರ ಆಧಾರಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು
- ಆಹಾರ, ಬೀಜ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು.

■ Manjunath H

Program Convener
Samvada – Baduku College,
No. 1900 Geetha Badavane,
Near Kempegowda Circle, Ijoor,
Ramanagara, Karnataka.

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ: ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ, ಸಂಪುಟ 13,
ಸಂಚಿಕೆ 1, ಮಾರ್ಚ್ 2011

www.leisaindia.org

A website for learning and sharing experiences on LEISA practices.

Main features

- Space to share your LEISA experience
- A source for LEISA practices followed by farmers
- An archive of LEISA India magazines - English edition and regional editions (Tamil, Kannada, Hindi, Oriya and Telugu)
- Photos and videos on LEISA practices
- Interesting cases of people following LEISA practices

ವಾಡಿ - ಮರಗಳ ತೋಟವ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ

■ ಬಿ.ವಿ. ಶೆರ್ಕಾರ್ ಮತ್ತು ಆರ್.ಸಿ. ಕೋಟೆ

ಮಳೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮರ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಆದಾಯ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧನೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನಾಂಗದ ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಲ್ಲದ ಬೀಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಈ ಮಾದರಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾವು ಹಾಗೂ ಗೇರುಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಫಲವತ್ತಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಭಂಡಿಪಾಡವು 80 ಕುಟುಂಬಗಳಿರುವ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ. ಶೇಕಡಾ 80ರಷ್ಟು 'ವರ್ಲಿ(WORLI)' ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶೇಕಡಾ 15ರಷ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಾಂಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬವೂ ಸರಾಸರಿ ಎರಡೂವರೆ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ನೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವರೆದಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಣ್ಣರೈತರು ಸುಸ್ಥಿರ ಆದಾಯ ಪಡೆಯಲು ಕೃಷಿ-ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಾಡು ಮರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮರ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಮಾದರಿಯಾದ 'ವಾಡಿ' ಉಪಯುಕ್ತ. ಪುಣೆಯ ಬೈಫ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಫಾರ್ ರೂರಲ್ ಎರಿಯಾ [MITTRA] ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಾಡಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಾಡಿಯಲ್ಲಿ 50ರಿಂದ 60 ಮರಗಳನ್ನು ಒಂದು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಕಸಿಗಿಡಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಗಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಪೊದೆ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಒಣಬೇಲಿಯೂ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಐದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಇರುವ ಸಣ್ಣರೈತರು ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಗುಂಡಿ ತೋಡಲು, ಕಸಿ ಗಿಡಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ನೆಡುವಿಕೆ, ಗಿಡ ನೆಟ್ಟ ನಂತರದ ಆರೈಕೆ, ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿಗಳ ಸುಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ತಾಂತ್ರಿಕ

ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

'ವಾಡಿ' ಮಾದರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಸಂವಾದವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ವಾಡಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಭಂಡಿಪಾಡದ ಜನರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಸಿ ಮಾಡಿದ ಗಿಡಗಳು ಮಳೆಯಾಧಾರಿತವಾದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭಯವನ್ನು ಅನೇಕ ರೈತರು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಈ ಹೊರಗಿನ ಜನರು ತಮ್ಮ ನೆಲವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಆತಂಕವೂ ಇತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಟುಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ರೈತರನ್ನು ಬೈಫ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಗುಜರಾತ್‌ನ ವಾಡಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು.

ವಾಡಿಗೇ ಹೊರಟ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಣೇಶ. ಜನ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಅಪಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನಕ್ಕರು. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಣೇಶ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದರು. ಗಣೇಶರವರ ಅಜ್ಜ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಸೋತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಯವರಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಕಠಿಣ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗಣೇಶರವರ ಅಜ್ಜ 50 ಆಲ್ಟೋನ್ನಾ ಕಸಿಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ 1000 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮಳೆಯೊಂದನ್ನೇ ಆಧರಿಸಿ ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗದೆ ಅವರ ಸಾಲವು 5000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೇರಿತು.

ಆದರೆ ಗಣೇಶರಿಗೆ 'ವಾಡಿ' ಮಾದರಿಯನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿ. 'ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆಯ ನಂತರ ಮುಂಬೈ ಅಥವಾ ನಾಸಿಕ್‌ಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಬದಲು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಲು ಇದು ಸಹಾಯಕ' ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆ ಅವರದು. ಹೀಗಾಗಿ 2000-01ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೈಫ್‌ನ ವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಒಂದು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾವು ಹಾಗೂ ಗೇರು ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಟ್ರಂಚ್‌ಗಳನ್ನು(ಹುದಿ) ತೆಗೆಸುವ ಮೂಲಕ ಕೇವಲ ಗಿಡಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡರು. ವಾಡಿ ಹೊಂದಿರುವ ರೈತರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಗುಂಡಿ ತೋಡುವ ಕ್ರಮ, ಗೊಬ್ಬರ ನೀಡುವಿಕೆ, ಗಿಡಗಳ ಆರೈಕೆ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವಾಗ ನೀರು ನೀಡುವ ಕ್ರಮ, ಯಾವಾಗ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಈಗ ಅವರು ಅರಣ್ಯದ ಗಿಡಗಳೊಂದಿಗೆ 60 ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಕೃಷಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅದೇ ಫ್ಲಾಟಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200 ಚದರ ಮೀಟರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರು ಗೆಲಾರ್ಡಿಯ ಮತ್ತು ಮೇರಿಗೋಲ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಮದಲ್ಲೂ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪಯಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೀಲಿಗಿರಿ(ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್) ಮರಗಳನ್ನೂ ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗಿಡಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಆದಿವಾಸಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಡೀಸೆಲ್ ಇಂಜಿನ್ ಜನರೇಟರ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. 2010ರಲ್ಲಿ ಗಣೇಶರವರು ಒಂದು ಎಕರೆಯಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಆದಾಯ 30,680 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಾಡಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

'ವಾಡಿ ತುಕಡಿ' - ವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ 10 ಸದಸ್ಯರು ಸೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಗುಂಪು. ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ

ವರ್ಷ	ಮಾವು		ಗೆರೆ		ತರಕಾರಿ ಕೃಷಿ ಗಳಿಗೆ	ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಮ ಗಳಿಗೆ	ಒಟ್ಟು ಗಳಿಕೆ
	ಇಳುವರಿ (ಕಿಗ್ರಾಂ)	ಗಳಿಕೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಇಳುವರಿ (ಕಿಗ್ರಾಂ)	ಗಳಿಕೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	(ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	(ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	(ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
2004	-	-	50	1750	-	-	1750
2005	-	-	60	2100	-	1200	3300
2006	30	1500	105	3675	800	9600	15575
2007	60	2400	125	4375	2600	7600	16975
2008	90	3600	200	7000	3500	8000	22100
2009	45	1800	237	9480	3000	8500	22780
2010	400	10000	174	7830	3600	9250	30680

ಕುರಿತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಿಂಗಳ ಸಭೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮರ ಆಧಾರಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಾಡಿಗಳ ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅವುಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟ, ಉಳಿತಾಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಹೀಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಸಂವಾದ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. 'ವಾಡಿ ತುಕಡಿ'ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಸೇರಿ 'ವಿಭಾಗ' ಎಂಬ ಗುಂಪನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೇರು, ಮಾವು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಯೋಜನೆಗೋಸ್ಕರ ಈ ಗುಂಪು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೇರುಬೀಜದ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ವಿಭಾಗ' ಗುಂಪು ಇವರನ್ನು ವಸುಂಧರ ಕೃಷಿ ತೋಟ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿದೆ. [VAPCOL] ಇದೊಂದು ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಘಟನೆ. ಇದು ರೈತರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಅವರ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಗಣೇಶ್‌ವರರು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ವಿಭಾಗ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯ. ಈ ವಿಭಾಗ ಗುಂಪು ಮಾವು ಮತ್ತು ಗೇರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಗುಂಪು. ಇವರು ಗೇರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು 'ವಿಭಾಗ'ಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಸ್ತರಣೆ

ಗಣೇಶ್ ಪಡೆದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿದ ಭಂಡಿಪಾಡದ 69 ಆದಿವಾಸಿ ರೈತರು 'ವಾಡಿ'ಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ MITTRA ಸಂಸ್ಥೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ 'ವಾಡಿ' ಮಾದರಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿತು. ಮೊಖಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1,658 ಕುಟುಂಬಗಳು 1405.50 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮಾಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಸಿಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊಖಾಡ, ಸುರಗಣ, ಪೇಂಟ್ ಮತ್ತು ತ್ರಿಂಬಕ್ ವಿಭಾಗದ ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 13,848 ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವು. 12,293.50 ಎಕರೆಯು ವಾಡಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಇಂದು ನಾಸಿಕ್ ಹಾಗೂ ಠಾಣೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೇಂಟ್, ಸುರಗಣ, ತ್ರಿಂಬಕ್ ಮತ್ತು ಮೊಖಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಭೂಮಿಯು ಮಾವು ಹಾಗೂ ಗೇರು ಬೆಳೆಯುವ ತೋಟಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆ.

■ B V Sherkar

Joint Programme Director

■ R C Kote

Assistant Thematic Programme Executive

BAIF Development Research Foundation

Pune. E-mail: mittra_nsk@data1.in

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ: ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ , ಸಂಪುಟ 13, ಸಂಚಿಕೆ 2, ಜೂನ್ 2011

ಮರಗಳೇ ತೋಟದ ಸಂಪತ್ತು

■ ಎಸ್.ರಮಾ

ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬೇಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ನರೇಂದ್ರವರ ತೋಟ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಆಗರ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಎಕರೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ 27ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ತೋಟದ ತುಂಬಾ ಮರಗಳೇ ತುಂಬಿವೆ.

30 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನರೇಂದ್ರ ಅವರು ಮರ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತೋಟದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮರಗಳಿವೆ. ತೋಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿವೆ. ತೋಟದ ತುಂಬಾ ಸುಮಾರು 980 ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳು. ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ 100 ಜಾಯಿಕಾಯಿ, 15 ಲವಂಗದ ಮರಗಳಿವೆ. 350 ಬಾಳೆ ಮತ್ತು ಏಲಕ್ಕಿ ಗಿಡಗಳಿವೆ. ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಹಬ್ಬಿಸುವಿಕೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು 350 ಕಾಳುಮೆಣಸು ಮತ್ತು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಬಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಈ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ನಡುವೆ ಶುಂಠಿ, ಅರಿಶಿಣ, ಸುವರ್ಣಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಮರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರ

ನರೇಂದ್ರವರು ತಮ್ಮದೇ ತೋಟದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿಸಿ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಕರಗಳ ಮಿತ ಬಳಕೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮರಗಳಿಗೂ ಬಿಸಿಲು ಹಾಗೂ ಗಾಳಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ವಿನ್ಯಾಸವು 'ಜಿಜ್ಜಾಗ್' ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕಿರುವ ಅಂತರ ಒಂಬತ್ತು ಅಡಿಗಳು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಉಳಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಕಾಯಿ, ಲವಂಗ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಬಾಳೆಗಳಿವೆ. "ಇವೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಮಾಡಿದ ತಂತ್ರಗಳು. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟೇ ನೆರಳು ಮತ್ತು ಬೆಳಕು ಸಿಗುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನರೇಂದ್ರ.

ಬಯೋಡೈಜೆಸ್ಟರ್ ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ತಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ದ್ರವಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ದ್ರವಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ, ತಿಳಿಗೊಳಿಸಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೂ ಸಹ ಅವರದೇ ಅನುಭವದಿಂದ ಮಾಡಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನ. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಖರ್ಚು ಹಾಗೂ ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯ. ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವಿಕೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಮರಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಲಾಭಗಳೂ ಇವೆ

"ಮರಗಳು ಕೇವಲ ಫಲಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡುವ ಮೂಲಗಳಲ್ಲ, ಇವು ಗೊಬ್ಬರದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುತ್ತವೆ" ಎನ್ನುವ ನರೇಂದ್ರ ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮರದಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮರದಿಂದ ಬಿದ್ದ ಎಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಳಿತು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಅವರು ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದಿಂದಲೂ ಹಾಗೂ ಹತ್ತಿರದ ಕಾಡಿನಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತರಗೆಲೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಈ ತರಗೆಲೆಗಳ ಆರು ಇಂಚು ದಪ್ಪದ ಮುಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತೋಟ ತಂಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಗೆಲೆಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. “ಈ ರೀತಿ ತರಗೆಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸತೊಡಗಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಳುಮೆಣಸಿಗೆ ಬರುವ ಸೊರಗುರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಮುಚ್ಚಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಇರುವೆಗಳು, ಎರೆಹುಳುಗಳು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನರೇಂದ್ರ.

ಅವರು ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಡುಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲಾ ತೋಟದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಗಡ್ಡೆಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರಜನಕ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಫಲವತ್ತಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಗಡ್ಡೆಗಳು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮರಂಧ್ರಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿಗೆ ನೀರಿನ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯ. ಇದು ಸುತ್ತಲಿನ ಮರಗಳ ಹಾಗೂ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುವಲಯದಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಉಳಿಯಲು ಸಹಾಯಕ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನರೇಂದ್ರ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇವರು ಇಳುವರಿಯ ಕುರಿತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿದ ಇಳುವರಿ, ಗುಣಮಟ್ಟ, ರುಚಿ ಹಾಗೂ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳ ತೂಕದಿಂದಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟರು. ಮಿಶ್ರಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮರು-ಬಳಕೆಯಿಂದ ಗಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ಅನಿಸಿಕೆ.

ಇವರು ಸಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಬಾಳೆಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಜಾಯಿಕಾಯಿ ಹಾಗೂ ಕಾಳುಮೆಣಸನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಶಿರಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ವೀಳ್ಯದೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಿಗಳೇ ಕೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ‘ತರಕಾರಿಗಳು, ಗಡ್ಡೆಗಳು, ಸೊಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಮಾರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನೆ ಬಳಕೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನರೇಂದ್ರರ ಪತ್ನಿ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ತೋಟವೆಂಬ ಪಾಠಶಾಲೆ

ನರೇಂದ್ರರವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತೋಟದ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ದಾಖಲಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳು, ಅವುಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು, ಅವು ನೀಡುವ ಫಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಡಿಕೆ ಮರವನ್ನೂ ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಮರಕ್ಕೂ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬಿಡುವ ಅಡಿಕೆಗೊನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವುಗಳ ಗ್ರೇಡ್ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ದಾಖಲಾತಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಮ್ಮ ತೋಟದ ಖಚಿತ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಅಂದಾಜಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕೈಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಕೊಯ್ಲು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರೇಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹುಡುಕಲು ಅನುಕೂಲಕರ. ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಅವರು ಕಲಿಕೆಯ ಉಪಕರಣದಂತೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ

ಮರಗಳಿಂದ ಬಿದ್ದ ಎಲೆಗಳು ಗೊಬ್ಬರವಾಗುತ್ತವೆ.

ದಾಖಲಾತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ‘ಯಾವ ಮರ ಫಸಲು ನೀಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಯಾವುದು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರುವ ಮರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಮರಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅನುಕೂಲಕರ.

ನರೇಂದ್ರರವರು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಹಾಗೂ ಸೋಲುಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ “ಈ ದಾಖಲಾತಿಗಳು ಮರಗಳ ಕುರಿತಾದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಧನ”.

■ S Rama

Freelance Journalist,
No. 6/32, ‘Kanchana Nilaya’
2nd D Main, 60 feet road, RMV 2nd Stage
Bhoopasandra, Bangalore – 560094.
Mobile: 9008475899
E-mail: olavevismaya@gmail.com

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ: ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ , ಸಂಪುಟ 13,
ಸಂಚಿಕೆ 2, ಜೂನ್ 2011

ಸ್ಥಳೀಯ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ತೊಡಕುಗಳು

ಒಂದು ನೈಜತೆಯ ನೋಟ, ಭ್ರಮೆಯ ತೊಳಲಾಟ

■ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ

ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಏರುಪೇರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅವನತಿಗಳು ವಿರೂಪಗೊಂಡ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ. ಸ್ಥಳೀಯರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಆಹಾರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ, ಸದ್ಯದ ಕೃಷಿ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ಹೊರತಾದ ಆಂದೋಲನವು ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಹಂಚಿಕೆ, ಮಾರಾಟ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನೀತಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಿರುವಂತಹ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಿರೂಪಗೊಂಡ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳು ಸಂಭವನೀಯ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ನಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಸೇಬು ಅಥವಾ ಕಿತ್ತಳೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪರೂಪವೇನಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ನೋಡಿದಾಗ ಅವು ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಅಥವಾ ಸೌತ್ ಆಫ್ರಿಕಾಗಳಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೇಬು ಅಥವಾ ಕಿತ್ತಳೆಗಳು ಇಂಗಾಲದ ಹೆಚ್ಚು ಗುರುತನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಂದಿದ್ದವು. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವು ಕೊಡುಗೆಯಿತ್ತು ಬಂದಿದ್ದವು. ಅದೇ ತರಹ ತುಂಬಾ ದೂರದಿಂದ ಬರುವ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಹಿಂದೆಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಗುರುತುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಜಾಗತೀಕರಣವು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ, ಹಂಚಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಒಂದು ಕರಾಳ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿತು. ಆಹಾರವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದು ಆರೋಗ್ಯಕರವೇ, ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಾವಯವ ಆಹಾರದ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯ. ನಮ್ಮ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪೀಡನಾಶಕಗಳು, ಕಳೆನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಖಾಯಂ ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

“ನಾವೇನು ತಿನ್ನುತ್ತೇವೋ ಅದೇ ನಾವಾಗಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಜನರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ

ಬಿಳಿ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಪಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಗ್ಲೈಸೆಮಿಕ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಇದೆ. ಗ್ಲೈಸೆಮಿಕ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಎಂದರೆ ಇದು ರಕ್ತಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಗ್ಲೂಕೋಸನ್ನು ನೀಡುವ ಅಂಶ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಪಾಲಿಶ್ ಮಾಡದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ-ಗಳಿರುವ ಪಾಲಿಶ್ ಮಾಡದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತುಂಬಾ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಇಡಲಾಗದು. ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಟುಗಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ಆಹಾರಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದರೆ, ಭತ್ತವನ್ನು ಆಗಾಗ ಬಡಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ನಿಶ್ಚಿತ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹೊಚ್ಚಹೊಸತಾದ ಇಡೀ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೇ ಆದರೂ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭಗಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉದ್ಯಮಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಲು ಗುರಿ ಇರಿಸಿವೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಸುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಅವನತಿಯೆಂಬಂತೆ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರ [ಕೃಷಿ ಉದ್ಯಮವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ] ‘ರೈತನಿಲ್ಲದ ಕೃಷಿ’ ಎಂಬ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಹೊರಟಿತ್ತು. ರೈತರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಆಂದೋಲನವಾಗಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹೊರತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೈತರ ಹೋರಾಟಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ ಸಲಹೆಗಳು ಮತ್ತು ಲಾಭಿಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯ. ನಾವೀಗ ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಬದಲಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಬಳಕೆಗೋಸ್ಕರ” ಎನ್ನುವ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸೂಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು, ಮಸಾಲಾ ಪುಡಿಗಳು, ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಖಾದಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ತರಕಾರಿಗಳು, ಬಿಸ್ಕಿಟ್‌ಗಳು, ಸಿಹಿತಿಂಡಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೋಸ್ಕರ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಉದ್ದನೆಯ ಪಟ್ಟಿಯು, ಆ ದೇಶವು ಅಪ್ಪಟ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ- ಇನ್ನಿತರ ದೇಶಗಳ ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ನವ, ಮುಕ್ತ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮಾದರಿಯು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವ ದೇಶಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ಮಹಾನಗರಸಭೆಗಳಿಗೂ

ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವು WTO, ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು IMF ತರಹದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ 120 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕಿದೆ. ನಾವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ, ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಏಕಜಾತಿಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಹಾರಭದ್ರತೆಯಿಂದ ಆಹಾರದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವು ಸಹಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಉದ್ಯಮವನ್ನೂ ಸಹ ದೂಡವಿಡಬೇಕೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಸ್ಥಳೀಯ, ಆದರೆ ವಿಶೇಷವಾದವರಲ್ಲದ ಗ್ರಾಹಕರು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಒಂದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣರೈತರನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಹಂಚಿಕೆಗಳ ಮಾದರಿಯೊಂದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವಿನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಾವು ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

2011ರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ರೈತರು ಉತ್ತಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖ್ಯಾತ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞ ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನ್‌ರವರ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಹೇಳಿಕೆಯೊಂದಿದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಲಭ್ಯತೆ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಹಾರವು ಸಿಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಒಂದು ದೇಶ ಆಹಾರಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಜನ ಇನ್ನೂ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರ್ಥ.

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲೇ ನಾವು ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಧಾನ್ಯಗಳಾದ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಭತ್ತಗಳ ಇಂದಿನ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಟ್ಟದ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಲೆಸ್‌ನರ್ ಬ್ರೌನ್' ಎನ್ನುವ ಜಲತಜ್ಞ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- 'ಒಂದು ಟನ್ ಸ್ಪೀಲ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು 14 ಟನ್ ನೀರು ಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ಟನ್ ಗೋಧಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ 1000ಟನ್ ನೀರು ಬೇಕು'. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ದೇವೀಂದರ್ ಶರ್ಮ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- 'ಒಂದು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಭತ್ತ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು 5000ಲೀಟರ್ ನೀರು ಅವಶ್ಯಕ'.

ಅಂತರ್ಜಲದ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುತ್ತಿದೆ. ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರದಂತಹ ಅನೇಕ ನದಿಗಳು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬರಿದಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಾರಣ ಹಿಮಾಲಯದ ಹಿಮಬಂಡೆಗಳು ಕರಗುತ್ತಿವೆ. ಗೋಧಿ ಹಾಗೂ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭವಿಷ್ಯವು ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಏರಿಕೆಯು, ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಕುಸಿಯಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀನ್ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ ಸುಮನ್ ಸಹಾಯ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- 'ಗೋಧಿ ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬೆಳೆ. ಉಷ್ಣಾಂಶದ ಏರುಪೇರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಉಷ್ಣಾಂಶದ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಐದು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ನಷ್ಟು ಎದುರಾಗಬಹುದು'.

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಆಹಾರದ ಬೇಡಿಕೆ ಏರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ನೀಡಲಾಗುವ

ಕಾರಣವಾದ ದುರ್ಬಲ ಮುಂಗಾರಿನೊಂದಿಗೆ, ಕೆಟ್ಟದಾಗಿರುವ ದಾಸ್ತಾನು ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ನಾವು ತೀವ್ರವಾದ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಗೆ ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದಂತಹ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ತೈಲದಿಂದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನೀರಿಲ್ಲದ ಬಡವರು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದರು. 2016ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗೋಧಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾರಣ ಅತಿಯಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು. ಪಕ್ಕದ ಈಜಿಪ್ಟನ್ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಜೀರಿಯಾಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಶೇಕಡಾ 70ರಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಹ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ಒಂದು ಕಾರಣ. 2009ರಲ್ಲಿ 416 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರುಗಳಿಗೆ ಇಂಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು 119 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಎಥೆನಾಲ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಸಿಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಯರಾಬಿರಿಯಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ZTE ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಎನ್ನುವ ಚೀನಾ ಮೂಲದ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ಪಾಮ್ ಆಯಿಲ್ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೋಸ್ಕರ ಕಾಂಗೋ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗಣರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 6.9 ಮಿಲಿಯನ್ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾಂಗೋದ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ 66 ಮಿಲಿಯನ್ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೇವಲ 1.9 ಮಿಲಿಯನ್ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜೋಳ ಬೆಳೆಯಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚೀನಾವು ರುಾಂಬಿಯಾದಲ್ಲೂ ಸಹ ಜತ್ತೋಪಾದಿಂದ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಎರಡು ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದವು ಲಾಭಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಸುರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಶ್ರಮ ಹೆಚ್ಚು, ಲಾಭ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೀಳು ಬಿಟ್ಟು ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. TNCಗಳಾದ ಕಾರ್ಗೋ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಸೆಂಟೋ ಕಂಪನಿಗಳು GMO ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲಿನ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ; ಈ ಕಂಪನಿಗಳು ರೈತರನ್ನೂ ಸಹ ತಮ್ಮದೇ ಕಂಪನಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ. ಹತ್ತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಈ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಯ್ಕೆಗಳೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದಲೇ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದರೆ ರೈತರೆಲ್ಲಾ ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶರಣಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಕೊಂಡ 'ಸ್ಥಳೀಯ' ಕೃಷಿ

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಎಚ್.ಡಿ. ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದ ಅನುಭವವಿದು. ಪೈಪಲ್ ಟ್ರೀ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಬಿನ್‌ಪಾಲ್‌ರವರು ಮಿಲಿಟೆ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ದಾಖಲಾತಿಯಿದು. ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದೆ; ಅದರ ಸಲಹೆಯೇನೆಂದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಬಿಡಿ. ಈ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ದಾಖಲಾತಿಯು ಏನನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ, ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

40 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಚ್.ಡಿ. ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಂತರಸಂತೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿತ್ತು. ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ನವಣೆ, ಸಾಮೆ ಹಾಗೂ ಸಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 60ರಷ್ಟು ಭೂ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 20ರಷ್ಟು ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೃಷಿಯು ಇಂದು ಬಿ.ಟಿ. ಹತ್ತಿ, ಕಬ್ಬು, ಶುಂಠಿ, ಅರಿಶಿನ ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಇಂದು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಂತರಸಂತೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ಕೃಷಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರಾವರಿಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದ ಆಹಾರಬೆಳೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮಿಶ್ರಬೆಳೆಯಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನಿತರ ಸುಮಾರು ಏಳು ಪ್ರಭೇದಗಳ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವರೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಮಿಶ್ರಕೃಷಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಂಗಾಲವನ್ನು ಹೊರಸೂಸುತ್ತದೆ. ಇದು ರೈತರಿಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾನಿಕಾರಕ ಸಾರಜನಕದ ಆಕ್ಸೈಡನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಅಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ. ಇದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇವನ್ನೂ ಸಹ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕಬಹುದಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಸಗಣೆಯು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಂದು ಬಡರೈತರು PDSನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕಭರಿತ ಪಾಲೀಶ್ ಮಾಡಿದ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಣ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ತರಕಾರಿ ಸಹ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪೀಡನಾಶಕದ ಅಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು

ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯದ

ಕುಸಿತ. ಅವರು ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದರೂ ಮನೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಗಳಿಕೆ ಸಿಗದೇ ಇರುವುದು. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೀಡಿದರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 30 ಸಾವಿರದಿಂದ 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಲಾಭ ಗಳಿಸ ಬೇಕೆಂದರೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವುದೇ ಸರಿ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ, ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೊಸ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ನೀತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಮೌಲ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದ ಪೂರ್ವಗ್ರಹ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕರು ಭತ್ತ ಹಾಗೂ ಗೋಧಿಗೆ ತಿರುಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬೀಜ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಂಪರಾಗತ ಜಾಗೃತಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಯಾಸಕರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಸಿಗಲು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಬೇಕು. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಡೆದ ಬೀಜಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, ಬೀಜ ವಿನಿಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನಿಂತೇಹೋಗಿದೆ. ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ರೈತರು ಪರಸ್ಪರ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು-ಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸರ್ಕಾರ ಸಹ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಾಗಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಬಳಕೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕುಸಿದಿದೆ. ಇದು ಕೃಷಿಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಮಿತವ್ಯಯಕಾರಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ.

PDS ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಗೂ ಗೋಧಿಗಳು, ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅಂಚಿನ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆಗೋಸ್ಕರ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರೂ ಸಹ ಬದಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳಿಗಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ರೈತರು ಈಗ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳ ಉಳಿವಿಗೆ ದಿನಗೂಲಿ ಹಾಗೂ ಕಆಖಿಗೆ ಅವಲಂಬಿತರು.

ಬದಲಾದ ಆಹಾರಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳು ಆಹಾರದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದಾಗ 'ನಾವು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದೆವು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದೆವು' ಎಂದು ರೈತರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ

ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು/ರೈತರ ಸಭೆ

ಮಧುಮೇಹ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಬೊಜ್ಜು ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಪರೂಪವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರು ರಕ್ತಹೀನತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾದಾಗ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಹಾರ ಸರಬರಾಜಿನ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಗಂಡಸರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಹಣ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಆದಾಯವನ್ನು ಬಳಸುವ ಕುರಿತು ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೃಷಿ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ಕುಡಿತವೂ ಮನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ರಭಸಕ್ಕೆ ಬಳಲಿದ್ದು ಕೇವಲ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗದ ಹಸುರುಸೊಪ್ಪಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಳಕೆಯು ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಕುಸಿದಿದೆ. ಜನರು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರುವ ಹಸುರು ಸೊಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಅನೇಕ ಪರಂಪರಾಗತ ಆಹಾರಮೂಲಗಳು [ಕಾಡುಗಡ್ಡೆ, ಅಣಬೆ, ಕಾಡಿನ ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳು] ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರತಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಇವರು ಕಬಿಬಿ ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮರುವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದವರು.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿದ್ದ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ದೂರ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅದು ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಒಲವುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಆಹಾರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದಡೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಹೆಚ್ಚು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಜನಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವ ದಾರಿಗಳಿವೆಯೇ? ಇದೊಂದು ಕಠಿಣ ಸಮಯ. ನಾವು ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೋರಾಡಬೇಕಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭವಿಷ್ಯವು ಅನರ್ಥಕಾರಿಯಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಂತೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರದೇ ಆದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಆಚರಣೆಯ ಕಡೆಗೆ

ಒಲವು ಗಳಿಸುವಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಣ್ಣರೈತರಿಗೆ ಒತ್ತಿಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ದಾರಿ ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯೆಡೆಗೆ ಪರ್ಯಟನೆ

ಆಹಾರದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವೆಂದರೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಿಂತನೆಯ ಮರುಭಾಷ್ಯ. ಶೂಮೇಕರ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಸತೀಶ್‌ಕುಮಾರ್‌ರವರು ಸಮಕಾಲೀನ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಿ ಕುರಿತು ಮರುಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಸ್ವದೇಶಿಯ ನಿಯಮದಂತೆ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೇ ತಯಾರಿಸಿದರೂ ಅಥವಾ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೂ ಹಳ್ಳಿಯವರೇ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅವರೇ ಬಳಸಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮತ್ತು

ಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮಧ್ಯದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಕ್ ಮೇಲಿನ ಸಕ್ಕರೆ, ಕ್ರೀಮ್‌ನಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗರು ಪರಸ್ಪರ ಬೆರೆತಿರಬೇಕು. ಸಮುದಾಯದ ಮಧ್ಯೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯ ರೀತಿ ಹುಟ್ಟಬಾರದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ತರಬಾರದು.

ಹೊರಗಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಅವಲಂಬನೆಯ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸ್ವದೇಶಿಯ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹೊರಗಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದರೆ ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಜಾರುತ್ತವೆ. ಸ್ವದೇಶಿಯ ಅನಗತ್ಯ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯಭರಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟುಮಾಡುವ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗರಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸದೃಢವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ತಳಹದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಸ್ಥಳೀಯರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ಸಹ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ವಿನಿಮಯಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಆಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಶಮನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಎಚ್.ಡಿ. ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕರ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕರ ಸಂಘವು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. 166 ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿಕರು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಮನೆಬಳಕೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ನೀಡಬಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಯಿದು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾದ ಹತ್ತಿಯನ್ನೊಂದೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಎರಡೇ ಎಕರೆ ಇದ್ದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಘದ ರೈತರು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ.

ಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ರಾಗಿಯನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಪೋಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಂದೋಲನವು ಆಹಾರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಚುಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ, ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಭದ್ರತಾ ಮಸೂದೆ 2011ನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸೊಗಡು ಸುಭದ್ರವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮಾತುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಾಗ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಹಂಚುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಸಾಗಾಣಿಕಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಜೊತೆಗೆ ಸೋರುವಿಕೆಯನ್ನೂ ತಡೆಯಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ನೀಡಬೇಕು. ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಕಾರ 10 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೊದಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಗತ್ಯಗಳು. ಇದು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಹಾದಿಯಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ದುರ್ಲಭವನ್ನು ಬಯಸದ ಮಾರಾಟ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯ. GDP ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವನ ಎಂಬ ತಪ್ಪುಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ನೈಜ ಸಂತೋಷದಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಿದೆ. ನಾವದನ್ನು ಬದಲಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬದುಕಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭೂತಾನ್ ದೇಶವು GDPಯ ಬದಲು [ಗ್ರಾಸ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹ್ಯಾಪಿನೆಸ್] ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂತೋಷದ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. [GDP=ಗ್ರಾಸ್ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ =ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ]

ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಏನೇ ಆದರೂ ಆಸೆಯ ಚಿಲುಮೆ ಬತ್ತಬಾರದು. ಹೋರಾಟ ನಿರಂತರವಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ಕಡೆ ಹೋದಂತೆ ಕೆಲವು ಮೂಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲೇಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಏನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಆಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಅಂಕಿಯಿಲ್ಲದ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಸ್ಥಳೀಯ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಗೋದಾಮನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಈ ಗೋದಾಮಿನಿಂದಲೇ ಸ್ಥಳೀಯ PDS ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ದೂರದ

ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮದೇ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ರೈತರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಕೊರತೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರೈತರೂ ಸಹ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹರಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕುರಿತು ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಮೂಲಭೂತ ನಿಯಮ. ಕೃಷಿ ಆಚರಣೆಗಳು ಫಲಭರಿತವಾಗಿರಲು ಇದು ಅಗತ್ಯ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೈತರ ಆಂದೋಲನಗಳು, NGOಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಒಣಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟಾದರೂ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೂರಹಿತ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕ ಇರುವಷ್ಟೇ ಜಾಗದಲ್ಲೂ ಕಿಚನ್‌ಗಾರ್ಡನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಚಾಯತ್ ಒಳಗಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಗ್ರಾಮದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಹೊಗೆರಹಿತ ಒಲೆಗಳು, ಸೋಲಾರ್ ದೀಪಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಇಂಧನಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಲದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹಸುರು ಗೊಬ್ಬರದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು.

ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಹಾರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ, ಇಂದಿನ ಕೃಷಿ ಮಾದರಿಯಿಂದ ಹೊರತಾದ ಆಂದೋಲನವು ಮಾತ್ರ ರೈತರನ್ನು ತಡೆದು ಅವರ ಕಸುಬಿನೊಂದಿಗೆ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಕಳಚಲು ಸಾಧ್ಯ. NCAP ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಭಾರತೀಯ ರೈತರು ಕೃಷಿಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವು ರೈತರನ್ನು ಸಬಲಗೊಳಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರನ್ನಾಗಿಸಬಲ್ಲದು. ಸಫಲರನ್ನಾಗಿಸಬಲ್ಲದು. ಇದೇನು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕನಸಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಚರ್ಚೆಯ ಪರಿಣಾಮ. ಈ ರೀತಿ ಉಂಟಾದ ಜಾಗೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಹಂಚಿಕೆ, ಮಾರಾಟ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ಒತ್ತಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

■ Siddhartha
Pipal Tree, Fireflies Intercultural Centre,
Dinnepalya village, Kagalipura P.O.,
Bangalore-560082, India.
E-mail: sidd173@gmail.com; www.pipaltree.org.in;
website: www.fireflies.org.in

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ: ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ , ಸಂಪುಟ 13,
ಸಂಚಿಕೆ 3, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2011

ತುಸು ನೆಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಲ

■ ಓ. ಹಕ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೆಗೊರಿ ರಾಕೆ

ಸುಸ್ಥಿರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ, ಶಾಂತಿಯುತ ಸಮಾಜಗಳ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹಂಚಲಾದ ಭೂಹಕ್ಕು ಭದ್ರತೆಯು ಅಡಿಪಾಯಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಕಲ್ಲುಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭೂರಹಿತ ಬಡಕುಟುಂಬಗಳು ಭೂಮಾಲಿಕರಾದರು. ಭಾರತದ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭೂ ಹಂಚಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ನವೀನ ಸಮುದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾದರಿಯೇ ಭೂ ಹಂಚಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ರೀತಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲಾಗಿದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಭಾರತವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೃಷಿನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ ದೇಶವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 58 ಜನರು ಇಂದಿಗೂ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಗುವ ವಿಚಾರವೇ ದೇಶದ ನಿಜವಾದ ಅಭ್ಯುದಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ತೊಡಕು. ಇದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹೀಗೇ ಇದೆ.

ಭಾರತವು ತಲತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಬಲು ಬೇಗ ಅಳವಡಿಸತೊಡಗಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿತು; ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂರಹಿತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮರುಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು; ಗೇಣಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣ. ಆದರೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾನೂನು ಬಂದು 60 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂರಹಿತ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿರುವಿಕೆಯು ಪಿಡುಗಿನಂತೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 63ರಷ್ಟು ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನ ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೂ ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. 10 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 2ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಭೂರಹಿತರು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿ ಇದ್ದವರು [0.2 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ) ಒಟ್ಟು ರೈತರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 43ರಷ್ಟು ದಾಖಲೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಸೂಚಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಇಸವಿ 1951ರಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ಈಗಲೂ ಇರುವ ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದಾಗಿಯೇ ಅಸಮಾನತೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ದರ್ಜೆಗೆ ತಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 7ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಸಿಗುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ತಿಳಿದಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚು ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾಗಲು ಕಾರಣ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕವಾದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗದೇ ಇರುವುದು ಮುಂತಾದ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ

ಅವಕಾಶಗಳಿಗಿಲ್ಲಾ ಇದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇರಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು [ಆರ್‌ಡಿಐ] ಬಡ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವುದು ಬಡತನವನ್ನು ಕುಂದಿಸುವ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಹೆಜ್ಜೆ. ಈ ಪ್ರಮುಖ ಕೆಲಸವನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಭೂಒಡತನದ ಅರ್ಥ ಕುಟುಂಬವು ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು, ಹೆಚ್ಚಿದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೌರವವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಸತ್ಯ.

ಭೂಮಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರ್‌ಡಿಐ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಡವರು ಭೂಮಿಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗದಂತೆ ಎದುರಾಗುವ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸವಿವರವಾದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಸೂದೆ, ಕಾನೂನುಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಆರ್‌ಡಿಐನದು. ಇದನ್ನು ಆರ್‌ಡಿಐ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಯಾವುದೇ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಲೀ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಆರ್‌ಡಿಐ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯ ಆರ್‌ಡಿಐ ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಒರಿಸ್ಸಾಗಳಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

ಕಿರು ನಿವೇಶನಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ, 15 ಮಿಲಿಯನ್ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಬಡವರು ಮತ್ತು ಭೂರಹಿತರು ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡ ಮಿಲಿಯನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಜನರ ಬಳಿ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕಿನ ಸುರಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಇರುವ ಬಡತನ ತೊಡೆದು ಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಈ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ದೂರ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್‌ಡಿಐನ ಸದ್ಯದ ಭೂ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕೆಲಸಗಳು

ಹಿತ್ತಲುಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳು

ಆರ್‌ಡಿಐ ಮಾಡಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ವಿವರಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಭೂರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ನೀಡಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಲಾಭಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೀಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಲಾಭಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ದೇಶದ 17 ಮಿಲಿಯನ್ ಭೂರಹಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಹಿತ್ತಲುಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆರ್‌ಡಿಐ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ.

ಕಾನೂನು ಜಾಗೃತಿ

17 ದಶಲಕ್ಷ ಭೂರಹಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳ ಜೊತೆ ಭಾರತದ ಇನ್ನಿತರ 40 ದಶಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಲಾಂತರದಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಮುಂದಿನ ಸಮುದಾಯವು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತರಾದರೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದರೆ, ಬಡವರು ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯತೆ ಹೊಂದುವ ಪ್ರಮಾಣ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಭೂಸಂಬಂಧಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯ ಸಂಘಟಕರಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಆರ್‌ಡಿಐ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಅವರು ಬಡಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತರಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಹೊರತಳ್ಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಯೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬಂಡವಾಳ ತೊಡಗಿಸಿದ ಅವರ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಗೆ ಭೂಮಿಯು ನಿಜವಾದ ಸಂನ್ಮೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಣನೀಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒರಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್‌ಡಿಐಯು ಈ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೃಷಿಭೂಮಿ ಗೇಣಿ

ಇಸವಿ 1960ರಿಂದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೇಣಿಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳು ಇಲ್ಲದ ಗೇಣಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆ. ಗೇಣಿಯ ನಿರ್ಬಂಧವು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯ ಮೇಲೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿರುವ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಿವೆ. ಸೂಕ್ತ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೇಣಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯ ಕಾರ್ಯಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕು ಮಹಿಳೆಯರ ಕೈಗೆ

ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆರ್‌ಡಿಐ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಭೂಮಾಲಿಕತ್ವವು ಮಹಿಳೆಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರೋಗ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರಣಿ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕುಟುಂಬದ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದಂತೆ, ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ನರಳುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು ದುಸ್ತರವಾದ ಹೋರಾಟ. ಆದರೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಟ್ಟಿವೆ. ಅನ್ಯಥಾ ಈ ಕುಟುಂಬಗಳೆಲ್ಲಾ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶುದ್ಧನೀರು, ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೆಂಬ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅತೀವ ಬಡತನದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸರ್ಕಾರ ಬಳಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ರೀತಿಯಂತೆ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿರುವ ಕೃಷಿಭೂಮಿಗಣನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಿಶಾಲವಾದ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಿಶ್ರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿದವು.

ಲಾಂಡೆಸಾ ಜೊತೆಗಿನ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವು; ಅವೇ ಕಿರು ನಿವೇಶನಗಳು. ಮನೆ ಹಾಗೂ ಗಾರ್ಡನ್‌ಗಳಿರುವ ನಿವೇಶನಗಳು. ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದು. ಇವು ಬಡತನ ವಿರೋಧಿ ಉಪಕರಣಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಈ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣ್ಣು ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು; ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ದಿನಗೂಲಿಯ ತರಹ ಅವರ ಗಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಆದಾಯ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯವು ಪೋಷಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಲದ ಕೆಲಸದ ಬದಲಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಕಿರು ನಿವೇಶನಗಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿತು. ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಜಾಗ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಉಪಯೋಗ ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು.

ಕಿರು ನಿವೇಶನಗಳು ಅಥವಾ ಹಿತ್ತಿಲುಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ, ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ ಹಾಗೂ ಒರಿಸ್ಸಾಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಉಪಕ್ರಮದಿಂದ 4,30,000 ಕುಟುಂಬಗಳು ಭೂಮಾಲಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಂಧ್ರದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಅನುದಾನ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರು

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುವುದು ಹೊಸ ಅಲೆಯೊಂದನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿತು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಆಕೆಯ ಗೌರವ ಕುಟುಂಬ, ಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ಇದಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಪ್ರಪಂಚದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ-ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಭಾರವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಗಲುಕೊಟ್ಟು ಹೊತ್ತು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವವರು ಮಹಿಳೆಯರು. ಅವರು ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕು ಮಾತ್ರ ಅವರದಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವರು ಹೊಲವನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ತನ್ನದೆಂದುಕೊಂಡ ಆ ಹೊಲವನ್ನು ಪ್ರತಿಸಾರಿ ಪಾಳು ಬೀಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡ, ತಂದೆ ಅಥವಾ ಸಹೋದರರನ್ನು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದಲೋ, ಗಲಭೆಯಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ದೇಶಾಂತರ ಹೋಗುವುದರಿಂದಲೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ, ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಅರ್ಥ; ಅವರ ಆಹಾರ, ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ಆವಕಾಶದ ಮೂಲಗಳನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ.

“ಭಾರತದ ಅನ್ನದ ಬಟ್ಟಲು” ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಆಂಧ್ರವು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಬಡರಾಜ್ಯ. ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನ ಬಡತನದಲ್ಲೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಶೇಕಡಾ 14ರಷ್ಟು

ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳೊಂದಿಗೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಲಿಕರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಥವಾ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇನಾಮಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಲೆತಲಾಂತರಗಳಿಂದಲೂ ಇಂತಹ ಅತಂತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿವೆ. ಈ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆ ನಿವೇಶನಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಆಗದು. ಅದು ಅವರ ಸ್ವಾಮ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹೊರದೂಡಬಹುದು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸದ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಗವನ್ನು ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರದ್ದೇ ಸ್ವಂತದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾರ್ಗ ರೂಪಿಸಿದೆ. ದುರಾದ್ಯಷ್ಟವೆಂದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಈ ಮಾಹಿತಿಯೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವವರಿಲ್ಲ.

ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ 43,000 ಬಡ ಮತ್ತು ಭೂರಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಹಕ್ಕು, ಸ್ಥಿರತೆ, ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ ಹೊಸ ಆಂದೋಲನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮಹಿಳಾ ಸಮತಾ ಸೊಸೈಟಿ, ಆರ್‌ಡಿಐ-ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಐಚಿಟಿಜಿಐಚಿಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ಜನಿಸಿದೆ. ಬಡತನದ ಅಂತರವನ್ನು ಅಳಿಸುವುದೇ ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನವೆಂಬರ್ 2010ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಶಕ್ತಿಯ ಕತೆ: ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸಮರ್ಥ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಶಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಾ [ಭೂಮಿಹಕ್ಕುಪತ್ರ] ಪಡೆದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ನಗುವಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆಕೆ ಭೂಮಾಲಿಕಳಾಗುವ ಮೊದಲು; ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಚಿತ್ತೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ದಿನಾಲೂ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಸಹಾ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಡವರಲ್ಲಿ ಬಡವೆ. ಭೂರಹಿತ ಕೂಲಿಯಿಂದ ದಿನದ ಗಳಿಕೆ ಕೇವಲ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ [1 ಡಾಲರ್]. ಆಕೆಗೆ ಕೆಲವು ಆಯ್ಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗಳಿದ್ದಾಗ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಕಲ್ಲು ಒಡೆಯುವ ಕೆಲಸ. ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಬಳಲಿಕೆಯುಂಟುಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿ ವೃತ್ತಿ. ಆಕೆಯ ಬಳಿ ಇದ್ದದ್ದು ಒಂದೇ ಸೀರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಅನ್ನದ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಉಣಿಸಲು ಶಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಆಕೆಗೆ ಭೂಹಕ್ಕು ಭದ್ರತೆ ದೊರೆತಿದ್ದೇ ತಡ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಬದಲಾಯಿತು.

ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಆರ್‌ಡಿಐ ಒಂದು ಭೂ ಖರೀದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಅದು ಕಿರುಸಾಲದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಅತ್ಯಂತ ಬಡ ಹಳ್ಳಿಗರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿರುವ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಿರುವ ಇವರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಇನ್ನಿತರ ಮಹಿಳೆಯರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರ ಸಹಕಾರದಿಂದ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾರಾಟಗಾರರ ಬಳಿ ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

ಇಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗೊಂದು ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ. ಆಕೆ ಭೂಮಿಯಿಂದಾಗಿ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಈಗ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಊಟವನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲಳು. ಇದಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೆಂದರೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಶಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.

ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಹೊಲವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ, “ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಮಗಳು ಈಗ ಅಕ್ಷರಸ್ಥಳು. ಅಮ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ “This is our land”ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. “ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅವಳ ಕುಟುಂಬ ಆ ಪುಟ್ಟ ನೆಲದಲ್ಲೇ ಬಹುದೂರ ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ”.

ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರಿಗೆ ಭೂರಹಿತ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭೂರಹಿತ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರು ಅವರಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಮ್ಯತೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಭಾಗದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕು ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರು ಆಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಬೇಕು. 244 ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರು ಅವರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು; ಮಾರ್ಚ್ 2012ರೊಳಗೆ 430 ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಗುರಿ ಆರಂಭವಾದಾಗಿದೆ. ಅವರು 4,300 ಹಳ್ಳಿಗಳ 43 ಸಾವಿರ ಭೂರಹಿತ ಬಡಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪಟ್ಟಾ ಸಿಗುವಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಭೂಮಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ಭದ್ರತೆಯು ಮೂಲಭೂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತೊಡಗಿಸಿದ ಬಂಡವಾಳದಿಂದಾಗಿ ಆದಾಯವೂ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಹೀಗೆ ಕುಟುಂಬದ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸುಧಾರಿಸಿತು. ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಶಕ್ತರಾದರು. ಸುಸ್ಥಿರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತ ಸಮಾಜಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹಂಚಲಾದ ಭೂಹಕ್ಕು ಭದ್ರತೆಯು ಅಡಿಪಾಯಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಕಲ್ಲುಗಳಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು

ಕಾನೂನು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಸಭೆಗೆ ಚಾಲನೆ

ಹಿಂದೆ ಭೂರಹಿತ ಬಡ 2,80,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುಟುಂಬಗಳು ಭೂಮಾಲಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನವನವೀನ ಸಮುದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಅನುದಾನದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾರತದ ಇನ್ನಿತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಭೂಹಂಚಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಯಾಯಿತು.

■ T Haque

E-mail: drt.haque@gmail.com

■ Gregory Rake

Rural Development Institute (RDI)

2nd floor, #53 Lodhi Estate,

New Delhi, India,110003

E-mail: gregoryr@rdiland.org

Website: www.rdi-india.org

ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ: ಲೀಸಾ ಇಂಡಿಯಾ ಸಂಪುಟ 13,

ಸಂಚಿಕೆ 4, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011

